

**KORS
IMFITTEX
HAFNA**

ĊERTIFIKAT FIL- QARI TAL-PROVI BIL-MALTI 2019-2020

www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp

Livell 5 (MQF)

**Il-Kunsill Nazzjonali
tal-Ilsien Malti**

kunsilltalmalti@gov.mt

L-Università ta' Malta
Il-Fakultà tal-Arti

Id-Dipartiment
tal-Malti

provi-malti.arts@um.edu.mt

Fiex jikkonsisti dan il-kors

Dan il-kors inbena madwar il-ħtiġijiet tal-qarrej tal-provi u fih l-ingredjenti kollha li jkun jeħtieġ biex jagħmel xogħlu b'mod professjonali. Fost dawn insibu:

- taħriġ prattiku intensiv fil-kitba tajba tal-Malti u eżerċizzji ta' korrezzjoni
- studju tal-ħsejjes tal-Malti u r-rappreżentazzjoni tagħhom
- studju tal-forom tal-kliem Malti li jservu bħala mudelli għall-kitba korretta
- għarfien aħjar tal-punteġġjatura biex tikteb sentenzi mibnija tajjeb
- sfond storiku dwar id-diffikultajiet tal-kitba li kienu u għadhom jeżistu
- il-prinċipji lingwistiċi li fuqhom tinbena l-ortografija tal-Malti
- tagħrif siewi dwar il-preżentazzjoni u d-disinn ta' ktieb
- diskussjoni tal-problemi ortografiċi li l-iżvilupp mgħaġġel tal-Malti qiegħed jippreżenta
- tagħrif u taħriġ prattiku fil-laboratorju marbut mal-kitba u l-korrezzjoni tal-Malti bil-kompjuter
- proġett li fih l-istudenti juru ħilithom fil-qari tal-provi billi mhux biss jikkoreġu imma jargumentaw favur l-għażliet tagħhom

Dħalt għal dan il-kors bil-għan li ntejjeb il-kwalità tax-xogħol li joħroġ mid-dipartiment tiegħi, fejn il-komunikazzjoni bil-Malti tingħata importanza kbira. Il-mira tiegħi mhux talli lhaqtha, iżda tgħallimt ukoll napprezza ħafna aktar il-lingwa rikka tagħna, imsejja fuq mudelli loġiċi li jagħmluha tant intriganti. Dan kollu jseħħ bis-saħħa tal-passjoni u l-entuzjażmu li jirnexxilhom jittrażmettu l-letturi, u minkejja li l-kors isir wara ġurnata impenjattiva. Kellu bżonn ħafna aktar Maltin jithajru jidhlu għalih sabiex ikomplu jikbru l-għożża u r-reqqa fil-lingwa tagħna.

Suzanne Dimech

*Kap tat-Taqsima tal-Implimentazzjoni tal-Istrateġija
WasteServ Malta Ltd*

II-Programm ta' Studju

168 SIEGĦA TA'
TAGĦLIM DIRETT

It-Taqsimiet-Studju tal-Ewwel Nofs tal-Kors (Frar 2019 – Ġunju 2019)

MAL1030	Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 1	4 kretti
MAL1032	Elementi tal-Fonoloġija tal-Malti	4 kretti
MAL1040	Elementi tal-Morfoloġija tal-Malti	4 kretti

It-Taqsimiet-Studju tat-Tieni Nofs tal-Kors (Ottubru 2019 - Jannar 2020)

MAL1031	Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 2	6 kretti
MAL1046	Elementi Sintattiċi u l-Punteġġjatura	2 kretti
MAL1047	Aspetti Tekniċi fil-Prezentazzjoni tal-Ktieb	2 kretti
MAL1048	L-Għodod Elettroniki għall-Qari tal-Provi	2 kretti
MAL1049	Proġett Prattiku fil-Qari tal-Provi	6 kretti

Il-kors jibda fil-11 ta' Frar 2019 f'Malta u fil-15 ta' Frar 2019 f'Għawdex.*
Dan huwa kors ta' sena *part-time*, bl-eżamijiet fi tmiem kull semestru.

Għal tagħrif iehor fuq il-kors u qabel tapplika, ara paġna 7 u s-sit:
www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp

*Il-kors ta' Għawdex jiftaħ jekk ikun hemm in-numru minimu ta' applikanti eliġibbli.

II-Katalgu tal-Kors 2019-2020

MAL1030

Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 1

Din it-taqsima-studju tqiegħed fil-istudenti bażi soda tar-regoli ortografici ta' Lsienna. Tgħinjom jitmksru fihom u b'hekk jiksbu l-għodda li biha jkunu jistgħu mhux biss jiktbu b'Malti tajjeb imma wkoll jikkoreġu mingħajr eżitazzjoni l-iżbalji ortografici fil-kuntesti differenti li jiltaqgħu magħhom. It-taqsima tgħin ukoll lill-istudenti jinżlu iktar fil-fond biex jiskopru l-prinċipji ewlenin li fuqhom tinbena s-sistema ortografika tal-Malti u tiddiskuti s-sehem ta' kull wieħed f'din is-sistema. L-osservazzjoni ta' dan il-bilanċ tgħinjom jieħdu deċiżjonijiet konxji, meqjusa u maturi meta jiġu biex jagħżlu bejn kitba u oħra.

MAL1031

Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 2

Din it-taqsima-studju tibni fuq dak li jkun inkiseb f'MAL1030. Matulha l-istudenti jkomplu jitharrġu fl-applikazzjoni tar-regoli tal-ortografija uffiċjali, imma hawnhekk il-punt tat-tluq ikun it-test innifsu li jkun irid jiġi kkorreġut filwaqt li ssir referenza għar-regoli tal-kitba. F'din it-taqsima tintalab rigorożità dejjem ikbar fil-kwalità u fir-ritmu tax-xogħol, biex ikun żgurat l-ogħla livell ta' hila u professjonalità fl-applikazzjoni pronta

tar-regoli u l-ikbar eżattezza u konsistenza possibbli fil-korrezzjoni.

MAL1032

Elementi tal-Fonoloġija tal-Malti

Din it-taqsima-studju tagħti lill-istudenti l-baži teoretika meħtieġa għall-analiżi tal-ħoss imlissen, l-alfabett u s-sistema ortografika. Fiha ssir id-deskrizzjoni sinkronika tal-fonoloġija tal-Malti Standard li tgħin l-istudenti jirrealizzaw kemm huma qrib u kemm jitbiegħdu minn xulxin il-ħoss tal-kelma Maltija u r-rappreżentazzjoni ortografika tiegħu. F'din it-taqsima jsiru wkoll osservazzjonijiet storiċi dwar kif kien jitmksru il-Malti fi żminijiet oħra, skont ix-xhieda li nistgħu niksbru mid-dokumenti qodma bil-Malti. L-istudenti jiġu esposti għal firxa ta' sistemi bikrin tal-kitba bil-Malti li wasslu għas-sistema ortografika tal-Għaqda tal-Kittieba tal-Malti fl-1924. Isiru wkoll referenzi għall-fonoloġija tad-djaletti Maltin fejn din tkun tvarja mill-fonoloġija tal-Malti Standard.

MAL1040

Elementi tal-Morfoloġija tal-Malti

Is-sistema ortografika tal-Malti tistrieħ l-aktar fuq il-morfoloġija komplessa tiegħu, l-aktar fil-parti Għarbija. Din it-taqsima hi maħsuba biex issaħħaħ fil-istudenti l-qafas tal-morfoloġija Maltija u tagħmilhom iktar konxji mill-mudelli

strutturali li jgħinuhom jaslu għall-kitba korretta. Għalkemm fil-qofol tagħha tikkonsisti f'deskrizzjoni sinkronika tal-morfoloġija, matulha jsiru wkoll osservazzjonijiet dijakroniċi kull fejn dawn jistgħu jgħinu biex idawlu s-sitwazzjoni attwali.

MAL1046

Elementi Sintattiċi u l-Punteġġjatura

Din it-taqsimata-studju tgħin lill-qarrej tal-provi jifhem aħjar l-użu tas-simboli differenti għall-punteġġjatura tat-testi. Tesplora u tispjega r-relazzjoni bejn l-użu ta' dawn is-simboli u l-istruttura sintattika tas-sentenza u l-frazi fil-Malti, u tikkuntrastahom ma' fatturi oħra li għandhom effett fuq il-punteġġjatura, bħalma huma l-istilistika u s-semantika. Is-sistema tal-Malti titqabbel ma' dik ta' lingwi oħra, partikolarment ma' tal-Ingliż, li ħafna drabi tintuża bħala mudell.

MAL1047

Aspetti Tekniċi

fil-Prezentazzjoni tal-Ktieb

F'Malta l-qarrej tal-provi, meta jkun lesta l-korrezzjoni, spiss jitolbuh iwassal il-ktieb sal-pubblikazzjoni tiegħu. Din it-taqsimata-studju hija maħsuba biex tintroduċi l-istudenti għal dawk il-prinċipji u d-dettalji kollha li permezz tagħhom ikunu jistgħu jaslu għal ktieb li jkun jirrispetta l-konvenzjoni tal-pubblikazzjoni, kemm fl-elementi estetici kif ukoll fl-elementi tekniċi, bħalma huma s-sinjali tal-korrezzjoni tal-provi, it-tqassim fiżiku tal-ktieb u l-prezentazzjoni grafika.

MAL1048

L-Għodod Elettronici għall-Qari tal-Provi

Illum il-ġurnata l-qarrej tal-provi x'aktarx jaħdem fuq test originali b'format elettroniku. Għandna bosta mezz li jistgħu jiswewlu f'dan ix-xogħol, imma l-esperjenza turi li mhux kulhadd ikun infurmat u midħla tagħhom. F'din it-taqsimata jiġi spjegat kif jaħdmu dawn l-għodod u x'vantaġġi għandhom. Tiġi diskussa wkoll il-problema tal-kitba tal-ittri Maltin u l-inkompatibilità ta' xi sistemi. Permezz ta' għadd ta' sigħat fil-laboratorju tal-kompjuter, l-istudenti jitharrġu fil-korrezzjoni ta' testi elettronici minn espert fit-teknoloġija tal-informazzjoni.

MAL1049

Proġett Prattiku fil-Qari tal-Provi

Dan huwa proġett li permezz tiegħu jkun jista' jitkejjel ir-rendiment tal-istudenti fil-prattika. L-istudenti tingħatalhom biċċa xogħol ta' qari tal-provi ta' tul konsiderevoli u biha jridu juru: (1) kemm huma kompetenti fit-tiswija tat-test u t-tħejjija tiegħu għall-pubblikazzjoni, u (2) li l-għażliet korrettivi tagħhom mhumiex arbitrarij imma msejsa fuq teorija u argumentazzjoni lingwistika ċara u korretta. Għalhekk, barra mill-korrezzjoni tal-provi, l-istudenti jridu jipproduċu notamenti li jissostanzjaw u jirfdu kull korrezzjoni li jkun għamlu.

Iċ-Ċertifikat fil-Qari tal-Provi bil-Malti

OFFRUT UKOLL F'GĦAWDEX

Wara s-suċċess li kiseb il-ħames kors f'Għawdex u fuq talba ta' bosta Għawdxin, dan il-kors se jerga' jkun offrut f'Għawdex ukoll.

Dan huwa **I-istess kors** li jsir f'Malta:

- I-istess programm
  - I-istess numru ta' sigħat
  - I-istess għalliema
  - I-istess eżamijiet
  - I-istess Ċertifikat
- Il-lezzjonijiet isiru fiċ-Ċentru Universitarju ta' Għawdex, ix-Xewkija:
nhar ta' Ġimgħa mill-5:00pm sad-9:00pm
u **nhar ta' Sibt** mit-8:00am sa 12:00pm

Il-kors jiftaħ jekk ikun hemm in-numru minimu ta' applikanti eliġibbli. Għalhekk, aħtaf din l-opportunità u applika issa!

Jekk se tapplika għall-kors f'Għawdex, imma tista' tattendi għall-kors f'Malta, inhegħguk tapplika wkoll għall-kors li se jsir f'Malta bħala t-tieni preferenza.

Tista' tapplika sal-11 ta' Jannar 2019, fis-2:00pm, mis-sit tal-Università. Ara d-dettalji minn hawn: www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp

F'dan il-kors tghallimt napprezza l-istadji kollha ta' biċċa xogħol sakemm tasal f'idejn il-qarrej. Tharriġt fir-regoli tal-kitba u sirt kunfidenti fil-korrezzjonijiet li nagħmel, f'xogħli bħala għalliema jew f'xi pubblikazzjoni li nikkoreġi. Huwa kors impenjattiv, imma jagħtik sodisfazzjon kbir. Il-letturi organizzati ħafna u dejjem sibna għajjnuna kbira mingħandhom. Illum kuntenta għax irnexxieli ntemmu, u lil min jixtieq jitgħallem aktar dwar il-lingwa sabiha tagħna nħajru japplika għalih.

Noemi Portelli
Għalliema

X'qed jistaqsu fuq il-kors

Xi kwalifiki jrid ikolli biex napplika?

Jiddependi mill-età tiegħek:

- a) **Jekk tkun għalaqt it-23 sena sal-1 ta' Frar 2019**, inti tikkwalifika bħala applikant/a adult/a, u ma jkunux mistennija minnek kwalifiki partikolari, imma, jekk m'għandekx il-Malti fil-Livell Avvanzat mill-inqas bil-grad C, issirlek intervista minn bord apposta li jistharreg għandekx it-tnejn mehtieġa u d-dispożizzjoni xierqa biex tkun tista' ssegwi l-kors bi profitt.
- b) **Jekk tkun għadek m'għalaqtx it-23 sena sal-1 ta' Frar 2019**, irid ikollok dak li normalment jitolbu minnek ir-Regolamenti għad-Dħul fil-Università ta' Malta: www.um.edu.mt/registrar/regulations u trid tkun għaddejt mill-Matrikola Avvanzata tal-Malti mill-inqas bil-grad C.

Dal-kors ta' liema Livell hu?

Il-kors huwa tal-Livell 5 fil-Qafas Malti tal-Kwalifiki (MQF) stabbilit mill-Kummissjoni Nazzjonali għal Edukazzjoni Ogħla u Avvanzata (NCFHE) u hu eligibbli għall-iskema tal-Get Qualified.

Jien ma nużahx il-kompjuter.

Dan jaffettwani fl-istudju?

Iva. L-esperjenza turina li min ma jafx juża xi ftit il-kompjuter u l-internet isib diffikultà biex ikompli l-kors għax ħafna mill-komunikazzjoni mal-istudenti ssir bil-posta elettronika. Għalhekk la jkun jista' jikkoreġi s-siltiet li nibagħtulu elettronikament id-dar u lanqas jieħu sehem fid-diskussjonijiet li jsiru fuq l-internet.

Kemm jiswa l-kors, u meta rrid inħallas?

Il-kors fih żewġ semestri, u kull semestru jiswa €450. Dan il-ħlas isir separat fil-bidu ta' kull semestru.

Jiena qed nagħmel kors ieħor l-Università. Nista' napplika għal dan il-kors ukoll?

Ir-regolamenti tal-Università jgħidu li normalment min qed jagħmel xi kors universitarju ieħor, *part-time* jew *full-time*, xorta jista' jagħmel kors *part-time* bħal dan.

Meta rrid napplika? U kif?

Tista' tapplika sal-11 ta' Jannar 2019 fis-2:00pm minn hawn:

www.um.edu.mt/courses/search?text=proof+reading. Fl-applikazzjoni niżżel l-indirizz elettroniku li tuża ta' spiss biex nikkuntattjawk fih. Jekk għandek il-Malti fil-Livell Avvanzat, importanti li fl-applikazzjoni tindika l-grad tiegħu. Tinkludix il-kwalifiki tiegħek minn universitajiet barranin. Tagħrif ieħor fuq l-applikazzjoni ssibu minn hawn: www.um.edu.mt/journey/admissionsadvice/admissionsfaqs

X'se jkun l-ġranet u l-ħinijiet tal-kors?

- F'Malta l-lezzjonijiet isiru t-Tnejn u l-Ħamis, 5:30pm-8:30pm.
- F'Għawdex isiru l-Gimgha, 5:00-9:00pm, u s-Sibt, 8:00am-12:00pm.

X'ċertifikat nikseb jekk jirnexxili ntemm il-kors b'suċċess?

Min jgħaddi mill-kors jingħatawlu:

- a) **Ċertifikat** mill-Università ta' Malta, u
- b) **Xhieda ta' Għarfien** (*warrant*) mill-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti, u ismu/ismha jidher fis-sit elettroniku tal-Kunsill. Ix-Xhieda tiġġedded kull ħames snin b'test ta' konferma li juri li tkun għadek kompetenti fil-qari tal-provi bil-Malti.

Dan il-kors jinfirex fuq sena u jibda dejjem fi Frar. Il-lezzjonijiet isiru darbtejn fil-ġimgħa, tliet sigħat kull darba.

Il-kors ideali għal dawk kollha li jużaw il-Malti f'xogħolhom, bħalma huma:

- I-impjegati tas-settur pubbliku
- I-impjegati tas-settur privat
- il-ġurnalisti u x-xandara (gazzetti, televiżjoni u siti elettronici)
- is-segretarji tal-kunsilli lokali
- I-edituri ta' rivisti u fuljetti parrokkjali
- I-għalliema u I-impjegati tal-iskejjel
- I-awturi u I-pubblikaturi
- it-tradutturi li qed jaħdmu jew jixtiequ jaħdmu mal-Unjoni Ewropea.

Il-kors iwassal għaċ-**Ċertifikat fil-Qari tal-Provi bil-Malti** mid-Dipartiment tal-Malti fl-Università ta' Malta u għax-**Xhieda ta' Għarfien** (*warrant*) mill-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti.

Dan kors serju – ċertifikat ta' veru. Min jidhol ghalih irid jaħdem ħafna, imma fl-aħħar għandu jkun kburi bir-riżultat li jikseb.

Il-Kummissjoni Liturgika Interdjoċesana, li jien nagħmel parti minnha, tiegħi ħsieb il-pubblikazzjonijiet kollha li jintużaw fuq l-artal fil-knejjes ta' Malta u Għawdex. F'xogħol bħal dan wieħed irid jersaq lejn il-perfezzjoni. Dan il-kors, bis-saħħa ta' tagħlim ċar tal-prinċipji tal-ortografija, rawwem fija kunfidenza akbar biex nikteb u nikkoreġi bil-Malti.

Rev. Dr. Jesmond Manicaro

Lettur fl-Università ta' Malta

Segretarju tal-Kummissjoni Liturgika Interdjoċesana

Direttur tal-Kors: Prof. Manwel Mifsud • Koordinatur tal-Kors: Dr Olvin Vella

Għal tagħrif ieħor tista' ċċempel l-Università: 2340 2233 jew 2340 2811

Mistoqsijiet fuq il-kors: provi-malti.arts@um.edu.mt

Mistoqsijiet fuq l-applikazzjoni: admissions@um.edu.mt

www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp